

Research Article

<http://isoedmag.ir>

مقاله علمی پژوهشی

صفحه ۱۲۷-۲۴

عنوان: نقش تعارض منافع بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش

شهرام رنجوست^{۱*}، نعیمه قاضی پور^۲، اشرف حسن زاده^۳ و حکیمه بداقی^۴

اطلاعات مربوط به

چکیده

مقاله

این پژوهش به بررسی نقش تعارض منافع بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش شهر ارومیه می‌پردازد. تعارض منافع، که زمانی رخ می‌دهد که منافع فردی یا گروهی با مسئولیت‌های اجتماعی یا حرفا‌های تداخل پیدا می‌کند، می‌تواند تأثیرات منفی بر تصمیم‌گیری‌ها و شفافیت سازمان‌ها بگذارد. در نظام آموزش و پرورش، این پدیده می‌تواند به کاهش کیفیت خدمات آموزشی، فساد، نابرابری‌های آموزشی و تضعیف اعتماد عمومی منجر شود. پژوهش حاضر با استفاده از روش تحلیل ساختاری و نرم‌افزار میکمک به شناسایی پیشان‌های اصلی حکمرانی مطلوب و روابط تأثیرگذاری و تأثیرپذیری میان این عوامل پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که متغیرهای مانند "اعتماد اجتماعی" و "شفافیت در اجرای سیاست‌ها" به عنوان پیشان‌های استراتژیک و مستقل، نقش کلیدی در شکل‌گیری حکمرانی مطلوب دارند. همچنین، تقویت متغیرهایی مانند "مشارکت جمی" و "افزایش تعاملات اجتماعی" می‌تواند به تحقق حکمرانی بهتر کمک کند. این پژوهش بر لزوم توجه به شفافیت، پاسخ‌گویی و اصلاحات مدیریتی در سیستم آموزش و پرورش تأکید دارد و پیشنهاد می‌کند که سیاست‌گذاران با تقویت شفافیت و مدیریت تعارض منافع، به بهبود حکمرانی این نظام کمک کنند.

کلید واژگان

تضارب منافع، کارآمدی، حکمرانی، آموزش و پرورش

^۱. دانشیار گروه برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرند، مرند، ایران Dr.Ranjdoust@gmail.com^۲. دانشجو دکتری گروه برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرند، مرند، ایران al.mh8993@gmail.com^۳. دانشجو دکتری گروه برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرند، مرند، ایران abolfazlabbasi1354bahram@gmail.com^۴. دانشجو دکتری گروه برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرند، مرند، ایران hakime.jimjh@gmail.com

مقدمه

در دنیای امروز، پیچیدگی‌های روزافزون روابط انسانی و سازمانی باعث شده است که مسئله تعارض منافع به یکی از مهم‌ترین موضوعات مدیریتی و حکمرانی تبدیل شود(اقتفی بادی، ۱۴۰۱). تعارض منافع به شرایطی اشاره دارد که در آن منافع فردی یا گروهی با مسئولیت‌های حرفه‌ای یا اجتماعی تداخل پیدا می‌کند و می‌تواند بر تصمیم‌گیری‌های افراد و سازمان‌ها تأثیر منفی بگذارد(امیراسماعیلی، ۱۴۰۱). این پدیده، بهویه در نهادهای کلیدی نظری نظام آموزش و پرورش، آثار مخربی بر بهره‌وری، شفافیت و اعتماد عمومی به جا گذاشت. نظام آموزش و پرورش به عنوان یکی از زیربنایهای اساسی توسعه انسانی و اجتماعی، نقشی محوری در تربیت نیروی انسانی، کاهش نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی، و تحقق عدالت دارد. هر گونه کاهش در کارایی این نظام می‌تواند پیامدهای عمیقی بر جامعه داشته باشد(باری حاجی عطallo، ۱۴۰۲).

در این راستا، مسئله تعارض منافع نه تنها بر کیفیت خدمات آموزشی تأثیر می‌گذارد، بلکه باعث کاهش شفافیت، افزایش فساد و تضعیف حکمرانی مطلوب نیز می‌شود. در نظام آموزش و پرورش، تعارض منافع می‌تواند در حوزه‌های مختلفی بروز کند، از جمله در تخصیص منابع، تعیین سیاست‌های آموزشی، استخدام معلمان، و حتی طراحی برنامه‌های درسی. برای مثال، استخدام افراد بر اساس روابط شخصی یا منافع گروهی به جای شایستگی، تخصیص ناعادلانه منابع آموزشی به مناطق مختلف، و استفاده شخصی از امکانات آموزشی، همگی از مصاديق تعارض منافع هستند که می‌توانند موجب کاهش بهره‌وری و ایجاد نابرابری‌های آموزشی شوند(جی، ۱۴۰۰). این مسائل در کنار نبود شفافیت در فرآیندهای مدیریتی، موجب تضعیف اعتماد عمومی به نظام آموزش و پرورش می‌شود. با وجود اهمیت این موضوع، در سیاری از کشورها و از جمله ایران، توجه کافی به شناسایی و مدیریت تعارض منافع در این حوزه نشده است. در نتیجه، بورسی نقش تعارض منافع بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش، یکی از نیازهای اساسی برای بهبود عملکرد این نظام است. هدف این پژوهش، تحلیل و ارزیابی نقش تعارض منافع بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش است(قطافات فرد حقیقی، ۱۴۰۰).

این تحقیق تلاش می‌کند عوامل ایجادکننده تعارض منافع را شناسایی کرده و پیامدهای آن را بر عملکرد سازمانی و اعتماد عمومی ارزیابی کند. همچنین، ارائه راهکارهایی برای کاهش تعارض منافع و ارتقای شفافیت و پاسخ‌گویی از دیگر اهداف پژوهش است. نظام آموزش و پرورش به دلیل نقش محوری خود در تربیت نیروی انسانی، از حساین ترین و تأثیرگذارترین نهادهای هر جامعه محسوب می‌شود. کیفیت و کارایی این نظام، مستقیماً بر توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه تأثیرگذار است. تعارض منافع، با کاهش شفافیت و افزایش تصمیم‌گیری‌های مغرضانه، می‌تواند به کاهش کیفیت آموزشی، افزایش نابرابری‌ها و کاهش اعتماد عمومی منجر شود. از سوی دیگر، حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش مستلزم شفافیت، پاسخ‌گویی و عدالت در فرآیندهای تصمیم‌گیری است(حمزه سیاه بیل، ۱۴۰۰). این پژوهش از آن جهت اهمیت دارد که به یکی از مسائل بنیادین نظام آموزش و پرورش می‌پردازد و می‌تواند راهکارهایی عملی برای ارتقای حکمرانی در این حوزه ارائه دهد. مدیریت تعارض منافع نه تنها به بهبود کیفیت آموزشی کمک می‌کند، بلکه نقشی کلیدی در تحقق عدالت آموزشی و افزایش کارآمدی نظام دارد. تحقیق درباره تعارض منافع در نظام آموزش و پرورش با چالش‌های متعددی روبه‌روست. یکی از مهم‌ترین این چالش‌ها، عدم شفافیت داده‌ها و اطلاعات مرتبط با تصمیم‌گیری‌های مدیریتی است، بسیاری از فرآیندهای اداری و اجرایی در این نظام به طور کامل مستندسازی نشده و یا در معرض دید عموم قرار نمی‌گیرند. علاوه بر این، تنوع ذنفعان در نظام آموزش و پرورش و پیچیدگی

روابط بین آنها، شناسایی دقیق تعارض منافع و آثار آن را دشوار می‌کند. همچنین، ارائه راهکارهایی که بتواند به طور عملی تعارض منافع را کاهش دهد، نیازمند بررسی‌های عمیقتر و در نظر گرفتن محدودیت‌های اجرایی و فرهنگی است. نبود فرهنگ پاسخ‌گویی و نظارت در برخی سطوح مدیریتی نیز یکی از موانع اساسی برای ایجاد تغییرات مورد نیاز به شمار می‌رود. بنابراین در این تحقیق به دنبال آن هستیم که به موضوع "نقش تعارض منافع بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در آموزش و پژوهش" پردازیم. هدف این پژوهش شناسایی پیشran‌های اصلی تأثیر تعارض منافع بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در آموزش و پژوهش است. فرضیه پژوهش این است که تعارض منافع به طور معناداری بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در آموزش و پژوهش شهر ارومیه تأثیر دارد.

حیدری و همکاران در سال ۱۴۰۱ در پژوهشی تحت عنوان "تحلیل راهبردی شایستگی‌های نظام حکمرانی آموزش و پژوهش ایران بر اساس چارچوب مفهومی طرفیت سیاست گذاری" بیان داشتند که در ایران، با وجود استان بالادستی متعدد، چالش‌هایی مانند بازماندگان از تحصیل، نابرابری آموزشی و زیباساختهای ضعیف نشان‌دهنده ناکامی در دستیابی به اهداف پایداری آموزش و پژوهش است. این پژوهش با بررسی شایستگی‌های نظام حکمرانی آموزش و پژوهش از منظر طرفیت سیاست گذاری، نشان می‌دهد که مهارت‌های تحلیلی، عملیاتی و سیاسی در سطوح مختلف با شاخص‌های الگوی نظری طرفیت سیاست گذاری همخوانی ندارد. این ضعف‌ها مانع اثربخشی سیاست‌های پایداری بوده و برای دوره پساکرون، پیشنهاد می‌شود طرفیت‌سازی بر اساس حکمرانی شبکه‌ای، داده‌محور و مشارکی در اولویت قرار گیرد. فطات فرد حقیقی و همکاران در سال ۱۴۰۰ در پژوهشی تحت عنوان "طراحی الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش عالی" بیان داشتند که این پژوهش با هدف ارائه الگویی برای حکمرانی مطلوب آموزش عالی ایران، با روش کیفی و نظریه‌پردازی داده‌بینان انجام شده است. داده‌ها از طریق مقایسه‌های نیمه‌ساختاریافته و نمونه‌گیری نظری جمع‌آوری و تحلیل شدند. نتایج نشان می‌دهد که تمرکز زدایی، مهندسی مجدد ساختارها، مشارکت ذینفعان و تقویت اخیار به داشتگاه‌ها، از راهبردهای کلیدی حکمرانی مطلوب هستند. پیامدهای این الگو شامل ترتیب انسان شایسته، همسوی نهادی و ترویج حکمرانی خوب در جامعه است. رجبی و همکاران در سال ۱۳۹۹ در تحقیقی تحت عنوان "حکمرانی آموزش عالی در ایران؛ فراتحلیلی بر آسیب‌ها و راهکارها" بیان داشتند که حکمرانی خوب با مدیریت شفاف و پاسخگو، تουسعه پایدار نظام آموزشی را تضمین می‌کند. پژوهش حاضر با تعریف حکمرانی خوب، به بررسی آسیب‌های حکمرانی آموزش عالی در ایران و ارائه راهکارهایی برای رفع آن پرداخته است. با استفاده از تحلیل مضمون و مطالعات کتابخانه‌ای، راه حل‌هایی برای بهبود شرایط و اعمال حکمرانی مطلوب ارائه شده است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش تعارض منافع بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در آموزش و پژوهش شهر ارومیه انجام شده است. این پژوهش از نوع کاربردی-نظری و به روش توصیفی مبتنی بر آینده‌پژوهی طراحی شده است. در ابتدا، عوامل مؤثر بر تعارض منافع و پیشran‌های حکمرانی مطلوب شناسایی شدند. سپس، این عوامل توسط گروهی از کارشناسان رتبه‌بندی شدند تا تأثیر آنها بر اداره بهینه آموزش و پژوهش ارزیابی گردد. در مرحله بعد، با استفاده از روش تحلیل اثرات متقابل و نرم‌افزار میکمک، روابط تأثیرگذاری و تأثیرپذیری میان این عوامل بررسی شد. نتایج این پژوهش به شناسایی پیشran‌های اصلی حکمرانی مطلوب و نحوه تعامل آنها با یکدیگر در راستای بهبود کارآمدی نظام آموزش و پژوهش شهر ارومیه کمک می‌کند. مشارکت کنندگان در پژوهش حاضر از میان کارشناسان و متخصصانی مانند کارکنان آموزش و پژوهش شهر ارومیه، استادان و شرکت‌های علوم تربیتی و

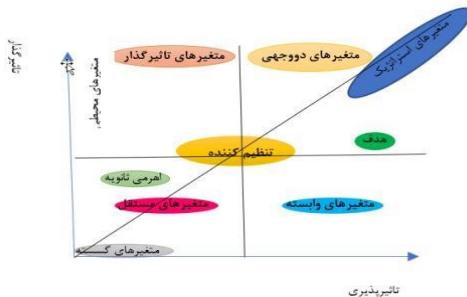
مدیریت، و محققانی که در حوزه آموزش و پرورش و حکمرانی تحقیق کرده‌اند، به شیوه هدفمند و با استقاده از الگوی معیارهای مطلوب انتخاب شدند. یکی از دلایل اصلی انتخاب روش نمونه‌گیری هدفمند، محدود بودن تعداد افراد خبره و نیاز به دقت و حوصله در تکمیل ماتریس عوامل و متغیرهای کلیدی بود. با بررسی پیشینه علمی و تجربی افراد، ویژگی‌هایی که نشان‌دهنده تخصص و تجربه آن‌ها در ارتباط با موضوع پژوهش بود، استخراج شد. ویژگی‌هایی مانند تخصص و تجربه، اگاهی محیطی، زندگی طولانی مدت در منطقه، مشارکت در سمت‌های اجرایی آموزش و پرورش شهر ارومیه، از جمله عوامل مؤثر در انتخاب این افراد هستند. پژوهش حاضر از دو مرحله اصلی تشکیل شده است. در هر دو مرحله برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های متناسب با هر مرحله استقاده شد. در پرسشنامه اول از متخصصان خواسته شد تا میزان تأثیر سی عامل استخراج شده از مبانی نظری و پژوهشی را بر ساختارهای اداره پیشنهاد سازمان آموزش و پرورش شهر ارومیه، مطابق با طیف لیکرت (از گزینه‌های خلی کم تا خیلی زیاد در هد گزینه)، نموده‌دهی کنند. عواملی که بیشترین نمره را در پرسشنامه اول از نظر کارشناسان و خبرگان دریافت کرده بودند، به عنوان پیشran‌های حکمرانی خوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه انتخاب شدند. در مرحله بعد، پرسشنامه دوم به صورت ماتریس 11×11 طراحی شد تا تأثیرات متقابل پیشran‌های حکمرانی خوب را بر یکدیگر برآسان نظر خبرگان با اعداد صفر (تأثیر خیلی ضعیف)، یک (تأثیر کم)، دو (تأثیر متوسط) و سه (تأثیر زیاد) مشخص کند. قابل ذکر است که برای دسته‌بندی حوزه‌ها و پیشran‌های مرتبط، از روابی صوری استفاده شد که توسط متخصصان حوزه علوم تربیتی و کارکنان آموزش و پرورش انجام گرفت. در کام دوم، از روش تحلیل اثرات متقابل برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد و برای این منظور از نرم‌افزار میکمک پهنه برده شد.

نرم افزار میک مک؛ ابزار تحلیل ساختاری

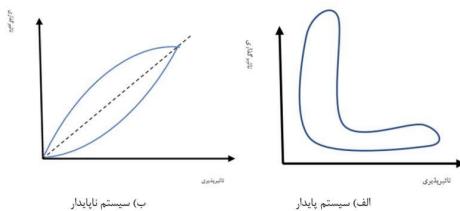
نرم افزار میک مک یکی از ابزارهای تحلیل ساختاری است که توسط میشل گودت طراحی شده است. این نرم افزار برای تجزیه و تحلیل روابط بین پدیده‌ها در یک سیستم بزرگ به کار می‌رود و از ماتریس‌های 11×11 تشکیل شده است که تعداد رویدادها (پیشran‌ها) برابر با درایه‌های سطر و ستون ماتریس است. این نرم افزار از دو ماتریس تأثیرات مستقیم و تأثیرات مستقیم بالقوه به عنوان ورودی استفاده می‌کند که توسط خبرگان تکمیل می‌شود. این ماتریس‌ها روابط کوئنی و بالقوه بین متغیرها را توصیف می‌کنند و برآسانش آنها، ماتریس‌های تأثیرات غیرمستقیم و تأثیرات غیرمستقیم بالقوه تولید می‌شود. این روابط از صفر میکمک شامل قرار دادن لیست پیشran‌ها در اختیار خبرگان برای ارزیابی روابط تأثیرگذاری- تأثیرنیزی است. این روابط از صفر (رابطه بسیار ضعیف) تا سه (رابطه بسیار قوی) درجه‌بندی می‌شوند. سپس با استفاده از ماتریس‌ها، تأثیرگذاری و تأثیربندیری متغیرها شناسایی و تحلیل می‌شود. نتایج به صورت نمودار دو بعدی نمایش داده می‌شود که در آن محور X مربوط به تأثیربندیری و محور Y مربوط به تأثیرگذاری است. متغیرها در نرم افزار میکمک به دسته‌های مختلفی تقسیم می‌شوند: متغیرهای دووجهی که بسیار تأثیرگذار و وابسته هستند و معمولاً ناپایدارند، متغیرهای تأثیرگذار که بیشترین تأثیر را دارند و در ناحیه شمال غربی نمودار قرار دارند، متغیرهای مستقل که تأثیرگذاری و وابستگی کمی دارند و در ناحیه جنوب‌شرقی نمودار قرار دارند و متغیرهای وابسته که تأثیربندیری بالا و تأثیرگذاری کمی دارند و در ناحیه جنوب‌شرقی نمودار واقع شده‌اند. پایداری یا ناپایداری سیستم نیز از نحوه چیزش متغیرها در نمودار تأثیرگذاری- تأثیربندیری قابل تشخیص است. در سیستم‌های پایدار، پراکندگی متغیرها به صورت M است و در سیستم‌های ناپایدار، متغیرها در اطراف محور مختصات پراکنده می‌شوند که کمود متغیرهای تأثیرگذار را نشان می‌دهد.

جدول ۱: ماتریس فرضی

	A	B	C	D	E	F
A	.	۱	۱	۱	۱	۱
B	۲	.	۱	۱	۱	۱
C	۱	۱	.	۱	۲	۳
D	۱	۱	۱	.	۱	۳
E	۲	۱	۱	.	.	۱
F	۳	۱	۱	۱	۲	.

شکل ۱: وضعیت قرار گیری پیشانها در محور تأثیرگذاری - تأثیرپذیری (آرک، ۲۰۰۳)

شکل ۲: پایداری / ناپایداری سیستم (براتی، ۱۳۹۹)

۱. تجزیه و تحلیل سوال یک پژوهش (در ار تباط با هدف که شناسایی پیشران‌های اصلی حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه)

برای پاسخ به پرسش اول این پژوهش که شناسایی پیشران‌های اصلی حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه است، مراحل زیر طی گردید. ابتدا با بررسی مانی نظری و پژوهش‌های ملی و بین‌المللی مرتبط، فهرستی از پیشران‌های حکمرانی مطلوب استخراج شد. این فهرست شامل شش پیشran اصلی مانند چهانی شدن، فناوری، سرمایه اجتماعی، دموکراسی، تمرکزدایی، و شفاقتی به همراه سی عامل دیگر بود. این پیشran‌ها و متغیرهای مربوطه در قالب پرسشنامه ساختارمند و محقق‌ساخته در اختیار کارشناسان و خبرگان قرار گرفت تا میزان تأثیرگذاری متغیرها بر سازوکارهای اداره بهمنه سازمان آموزش و پرورش شهر ارومیه بر اساس طیف لیکرت از گزینه‌های خلی کم تا خلی زیاد، نمره‌دهی کنند. پیشran‌ها و متغیرهای آن‌ها به شرح زیر بودند: چهانی شدن شامل اقتصاد جهانی، همراهی با سیاست‌های جهانی، گسترش فرهنگ جهانی، حکمرانی جهانی، برقراری ارتباطات دوچانه اجتماعی در فضای بین‌المللی و ترتیب نیروی کار بین‌المللی؛ فناوری شامل هوشمندسازی، نفوذ شبکه‌های مجازی، اقتصاد دیجیتال، و مدیریت فناوری اطلاعات؛ سرمایه اجتماعی شامل مشارکت‌های جمعی، پاییندی به تمهدات اجتماعی، ایجاد یکپارچگی اجتماعی، افزایش تعاملات اجتماعی، وجود هنجارهای مشترک سازمانی، جاب مشارکت‌های مدنی و اعتماد اجتماعی؛ دموکراسی شامل پاییندی به قواعد دموکراتیک، اعطای حق انتخاب به ذینفعان، و نظارت ذینفعان بر مدارس؛ تمرکزدایی شامل واگذاری مدارس به بخش‌های خصوصی، کوچک‌سازی دولت، تقویض اختیار، کاهش نظارت‌های مستقیم یا کنترل‌های دولتی و انتقال برخی از مسئولیت‌ها به سطح‌های پایین‌تر؛ شفاقتی شامل وضع قوانین شفاف، گزارش‌های شفاف مالی، عملکرد شفاف کارکنان و شفاقت در اجرای سیاست‌ها. در مرحله نهایی، براساس نظرات کارشناسان و نمراتی که به هر کدام از متغیرها و عوامل داده شده بود، عوامل رتبه‌بندی شدند. منطق انتخاب عوامل کلیدی در این مرحله، داشتن میانگین بالاتر از ۷/۵ یا نقطه ۷۵ درصدی و درجه اهمیت متغیرها در مبانی نظری بود که موجب شد از میان ۳۰ عامل، ۱۸ متغیر به عنوان پیشran‌های کلیدی حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه انتخاب و در ماتریس نهایی وارد شوند. عوامل و متغیرهای مربوط به آن‌ها در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲: پیشran‌های کلیدی حکمرانی خوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه

شماره	حوزه	عامل
۱	جهانی شدن	گسترش فرهنگ جهانی، همراهی با سیاست‌های جهانی، برقراری ارتباطات بین‌المللی
۲	فناوری	مدیریت فناوری اطلاعات، نفوذ شبکه‌های مجازی، هوشمندسازی
۳	سرمایه اجتماعی	مشارکت جمعی، اعتماد اجتماعی، افزایش تعاملات اجتماعی
۴	دموکراسی	نظارت ذینفعان بر مدارس، پاییندی به قواعد دموکراتیک، اعطای حق انتخاب به ذینفعان
۵	تمرکزدایی	تقویض اختیار، کوچک‌سازی دولت، کاهش نظارت‌های مستقیم دولتی
۶	شفاقت	شفاقت در اجرای سیاست‌ها، وضع قوانین شفاف، گزارش‌های شفاف مالی

۲. تجزیه و تحلیل سوال دوم پژوهش (در ارتباط با هدف بررسی روابط متقابل بین عوامل کلیدی حکمرانی مطلوب در آموزش و پژوهش شهر ارومیه، به منظور شناسایی و تحلیل تعاملات میان این عوامل)

برای پاسخ به سوال دوم پژوهش که به بررسی روابط متقابل بین عوامل کلیدی حکمرانی مطلوب در آموزش و پژوهش ارومیه می‌پردازد، پس از شناسایی پیشان راه و متغیرهای آنها، به منظور تعیین اثرات متقابل این عوامل، پرسشنامه‌ای به صورت ماتریس 18×18 تدوین شد. این ماتریس بر اساس نتایج نمره‌دهی خبرگان در مرحله اول پژوهش طراحی گردید و در اختیار ۲۱ نفر از خبرگان تعليم و تربیت قرار گرفت. مشارکت کنندگان براساس تخصص و تجارت خود میان رانایر گذاری و تأثیرگذاری هر یک از عوامل بر یکدیگر را با استفاده از اعداد صفر (تأثیر خیلی ضعیف)، یک (تأثیر کم)، دو (تأثیر متوسط) و سه (تأثیر زیاد) مشخص نمودند. پس از جمع‌آوری ماتریس‌های تکمیل شده از سوی خبرگان، برای تشکیل ماتریس نهایی، میانگین اعداد درون هر سلول محاسبه شد که این میانگین‌ها به عنوان ماتریس تأثیر متقابل (متاچال) استفاده گردید. این داده‌ها به منظور وارد کردن به نرم‌افزار میکمک به عنوان ماتریس مستقیم مورد استفاده قرار گرفت. ماتریس نهایی که نتایج تحلیل اثرات متقابل را نمایش می‌دهد، در جدول ۳ آورده شده است. شایان ذکر است که در این پژوهش، روابط بین متغیرها در زمان حال و آینده یکسان فرض شده است.

جدول ۳: ماتریس تأثیرات متقاطع

اعلی‌ترین تأثیرات به دینهان	کاهش نظرات متشیپ‌دوشی	برآورده از ایندیکاتورات، بنی‌الله	هرچهار با میانگین	گشتوش فرهنگی جهانی	هرچهار با میانگین	میان رانایر گذاری و تأثیرگذاری													
میان رانایر گذاری	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
میان رانایر گذاری و تأثیرگذاری	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
شفافیت در اجرای سیاست‌ها	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
وضع قوانین شفاف	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
گزارش‌های مالی شفاف	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
مشارکت جمیعی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
اعتماد اجتماعی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
نظرلار دینهان بر مدارس	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

افزایش تعملات اجتماعی	۲	۲	۲	۳	۲	۲	۰	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
تفویض اختیار	۲	۲	۲	۳	۲	۲	۲	۰	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
پایه‌سنجی به قواعد دموکراتیک	۲	۲	۲	۲	۳	۳	۳	۰	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
مدیریت فنایوری اطلاعات	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۰	۳	۳	۳	۲	۲	۳	۲	۲	۲	۲
کوچک سازی دولت	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۰	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
نفوذ شبکه های مجازی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۰	۲	۳	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
هوشمند‌ساز ی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۰	۲	۲	۰	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
گسترش فرهنگ جهانی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۰	۲	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
همراهی با سیاست‌های جهانی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
برقراری ارتباطات بین المللی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کاهش نظامی مستقیم دولتی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
اعطای حق انتخاب به ذنفغان	۲	۲	۲	۳	۳	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

در پژوهش حاضر، ابعاد ماتریس مستقیم 18×18 است و درجه پرشدگی ماتریس $94,44$ درصد محسوبه شده است. این به این معناست که در بیش از ۹۴ درصد موارد، عوامل بر یکدیگر تأثیر داشته‌اند. از مجموع روابط ارزیابی شده در این ماتریس، ۱۸ رابطه صفر است که نشان‌دهنده این است که عوامل بر یکدیگر تأثیر چنانی نداشته و تأثیرپذیری کمی دارند. همچنین ۲۶۵ رابطه دارای

تأثیر متوسط هستند که نشان دهنده تأثیرگذاری و تأثیرپذیری متوسط میان عوامل است. ۴۱ رابطه نیز شدید است که بیانگر تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بالای عوامل بر یکدیگر می‌باشد.

جدول ۴: ویژگی‌های ماتریس مستقیم

شاخص	اندازه ماتریس	تعداد تکرار	تاثیر خلی خیلی کم (۰)	تاثیر متوسط (۲)	تاثیر زیاد (۳)	تاثیر بالقوه	جمع	میزان پراکندگی
مقدار	۱۸×۱۸	۴	۱۸	۲۶۵	۴۱	۰	۳۰۶	% ۹۴,۴۴

در این پژوهش، تعداد تکرار محاسبه اثرات متقاطع در ماتریس چهار مرتبه بوده است که طبق پیش‌فرض نرم‌افزار میکامک برای رسیدن به ثبات و پایداری صورت گرفته است. همانطور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، پس از چهار بار چرخش داده‌ها، مطلوبیت و بهینه‌شدنگی به ۱۰۰ درصد رسیده است. این وضعیت نشان دهنده روابط بالای پرسشنامه و پاسخ‌ها است. به عبارت دیگر، داده‌های جدول ۵ نشان دهنده قابلیت اعتماد بالای ابزار استفاده شده است و بیانگر این است که ماتریس پیشran‌های حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه ابزاری قابل اعتماد برای شناسایی و تحلیل پیشran‌های حکمرانی مطلوب در این حوزه است.

جدول ۵: تعداد تکرار محاسبه ماتریس مستقیم

تکرار	تاثیرگذاری (%)	تاثیرپذیری (%)
۱	۸۸	۷۴
۲	۱۰۰	۱۰۰
۳	۱۰۰	۹۶
۴	۱۰۰	۱۰۰

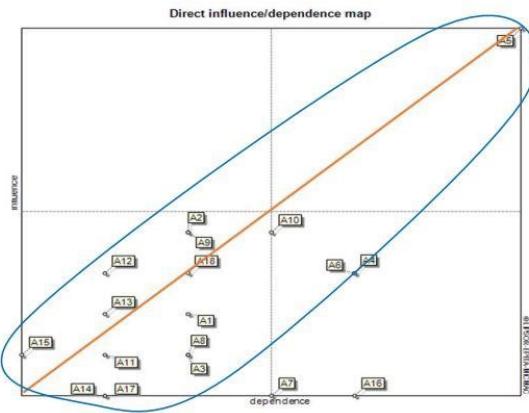
بر اساس داده‌های ورودی، نرم‌افزار برای هر متغیر یک جم سطري و یک جم سنتونی نمایش می‌دهد. جم سطري نشان دهنده میزان تأثیرگذاری هر متغیر و جم سنتونی، میزان تأثیرپذیری آن متغیر است. همانطور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود، تقریباً نهانی متغیرها از ثبات و انسجام نسبی برخوردارند.

جدول ۶: میزان تأثیرات مستقیم متغیرها

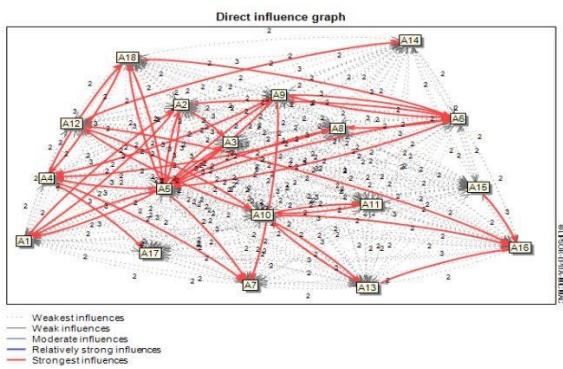
ردیف	متغیرها	میزان تأثیرپذیری	میزان تأثیرگذاری
۱	شفاقت در اجرای سیاست‌ها	۳۶	۳۶
۲	وضع قوانین شفاف	۳۶	۳۸

۲۸	۲۵	کارشناسی های مالی شفاف	۲
۴۰	۳۷	مشارکت جمیعی	۴
۲۸	۲۳	اعتماد اجتماعی	۵
۳۷	۳۷	ناظران دینیان بر مدارس	۶
۳۶	۳۴	افزایش تعاملات اجتماعی	۷
۳۶	۳۵	تفویض اختیار	۸
۳۷	۳۸	پایبندی به قواعد دموکراتیک	۹
۳۵	۳۸	مدیریت فناوری اطلاعات	۱۰
۳۵	۳۵	کوچک سازی دولت	۱۱
۲۵	۳۷	نفوذ شبکه های مجازی	۱۲
۲۵	۳۶	هوشمندسازی	۱۳
۳۵	۳۴	گسترش فرهنگ جهانی	۱۴
۳۴	۳۵	همراهی با سیاست های جهانی	۱۵
۲۸	۳۴	برقراری ارتباطات بین المللی	۱۶
۳۵	۳۴	کاهش نظارت مستقیم دولتی	۱۷
۳۶	۳۷	اعطای حق انتخاب به دینفعان	۱۸
۶۵۳	۶۵۳	جمع	

براساس جدول فوق، نمودار تأثیرگذاری- تأثیرپذیری متغیرها (شکل ۳) ترسیم شده است که در آن متغیرها به پنج دسته تقسیم می شوند: متغیرهای دووجهی، تأثیرگذار، مستقل، تأثیرپذیر و تنظیمی. بر این اساس، سوالات دوم تا ششم پژوهش حاضر طراحی و به تجزیه و تحلیل آن ها پرداخته شده است.

شکل ۳: نمودار تأثیرات مستقیم متغیرها

شکل ۴: ارتباط مستقیم متغیرها (تأثیرات خیلی ضعیف تا خیلی قوی)

متغیرهای دووجهی در ناحیه شمال شرقی نمودار قرار دارند و نسبت به سایر متغیرها از تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بالاتری برخوردارند. تغییرات در این متغیرها می‌توانند تأثیرات قابل توجهی در دیگر نواحی ایجاد کند. این متغیرها به دو دسته استراتژیک و

هدف تقدیم می‌شوند. در پژوهش حاضر، متغیر "اعتماد اجتماعی" پتانسیل بالایی برای تبدیل شدن به یکی از بازیگران کلیدی در تحقق حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه دارد. همانطور که در جدول ۷ مشاهده می‌شود، به نظر متخصصان و خبرگان مشارکت‌کننده در این پژوهش، متغیر اعتماد اجتماعی از مجموعه متغیرهای سرمایه اجتماعی در ناحیه استراتژیک قرار دارد. این بین معناست که این متغیر نه تنها ظرفیت تأثیرگذاری بالایی بر شکل‌گیری الگوی حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه دارد، بلکه به شدت از آن تأثیر می‌پذیرد.

جدول ۷: توزیع متغیرهای دووجهی

پیشran	متغیر	نشانگر کوتاه	ناحیه
سرمایه اجتماعی	اعتماد اجتماعی	A8	استراتژیک

متغیرهای تأثیرگذار جزء بحثی ترین متغیرهای سیستم محسوب می‌شوند که معمولاً از نوع عوامل محیطی هستند و به همین دلیل به راحتی قابل کنترل و تغییر نیستند. این متغیرها از تأثیرگذاری بالا و تأثیرپذیری کمی نسبت به سایر عوامل برخوردارند. طبق نظر مشارکت‌کنندگان، هیچ‌یک از متغیرهای هجدگانه به عنوان متغیرهای کلیدی با تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بالا در شکل‌گیری حکمرانی مطلوب در نظام آموزش شهر ارومیه در نظر گرفته نشده‌اند. از طرف دیگر، این نکته نیز قابل ذکر است که با برنامه‌ریزی صحیح و تدوین سیاست‌های مناسب، می‌توان این هدف تغییر را در راستای تحقق حکمرانی مطلوب در نظام آموزشی شهر ارومیه هدایت کرد. ناحیه جنوب‌غربی قرارگیری جایگاه قرارگیری مسقبل است که تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پایین نسبت به سایر عوامل دارد. این دسته از متغیرها به خودی خود نه سیستم را متوقف می‌کنند و نه آن را تکامل می‌بخشند. به عبارت دیگر، آن‌ها اهم‌های ناونیه و گستاخه از نوع مستقل به حساب می‌آیند. طبق نظر متخصصان در این پژوهش، متغیرهایی مانند شفاقت در اجرای سیاست‌ها، تقویض اختیار، گزارش‌های شفاف مالی، کوچکسازی دولت، گسترش فرهنگ جهانی و کاهش نظارت‌های مستقیم دولتی جزو متغیرهای مستقل قرار دارند. به بیان دیگر، این متغیرها بیشتر مستقل هستند و خارج از اراده و کنترل نظام آموزشی قرار دارند. متغیرهای مستقل از نوع اهم‌های ناونیه در این پژوهش عبارتند از: وضع قوانین شفاف، پایندی به قواعد دموکراتیک، اعطای حق انتخاب به ذینفعان، نفوذ شبکه‌های مجازی، هوشمندسازی و همراهی با سیاست‌های جهانی. این متغیرها در بالای خط مورب نمودار قرار دارند و پیشتر از آنکه تأثیرپذیر باشند، تأثیرگذارند. این متغیرها پتانسیل تبدیل به عوامل تأثیرگذار در شکل‌گیری حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش در آینده را دارند. نکته مهم این است که با تقویت میزان تأثیرگذاری این متغیرها می‌توان سطح پایداری سیستم را افزایش داد و نیود متغیرهای تأثیرگذار را در سیستم جبران نمود.

جدول ۸: توزیع متغیرهای مستقل

پیشran	متغیر	نشانگر کوتاه	ناحیه
شفاقت	وضع قوانین شفاف	A2	اهمی ناونیه
دموکراسی	پایندی به قواعد دموکراتیک	A9	اهمی ناونیه

اهرمی ثانویه	A۱۸	اعطای حق انتخاب به ذینفعان	دموکراسی
اهرمی ثانویه	A۱۲	نفوذ شبکه های مجازی	فناوری
اهرمی ثانویه	A۱۳	هوشمندسازی	فناوری
اهرمی ثانویه	A۱۵	همراهی با سیاست های جهانی	جهانی شدن
مستقل	A۱	شفافیت در اجرای سیاست ها	شفافیت
مستقل	A۸	تفویض اختیار	تمرکزدایی
مستقل	A۳	گزارش شفاف مالی	شفافیت
مستقل	A۱۱	کوچک سازی دولت	تمرکزدایی
مستقل	A۱۴	گسترش فرهنگ جهانی	جهانی شدن
مستقل	A۱۷	کاهش نظارت های مستقیم دولتی	تمرکزدایی

متغیرهای تأثیرپذیر بسیار حساس به تغییرات در عوامل تأثیرگذار و دووجهی هستند و در ناحیه جنوب شرقی نمودار قرار دارند. این متغیرها نقطه مقابل عوامل تأثیرگذار بوده و به عنوان عوامل خروجی سیستم عمل می‌کنند. در پژوهش حاضر، براساس نظرات خبرگان، عواملی چون مشارکت جمیعی، نظارت ذینفعان بر مدارس، برقراری ارتباطات بین المللی و افزایش تعاملات اجتماعی در دسته متغیرهای تأثیرپذیر قرار می‌گیرند. این متغیرها به شدت از اعتماد اجتماعی در جهت تحقق حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر اروپیه تأثیر می‌پذیرند. بنابراین، تقویت این متغیرها بستگی به ایجاد و تقویت اعتماد اجتماعی در جامعه دارد.

جدول ۹: توزیع متغیرهای تأثیرپذیر

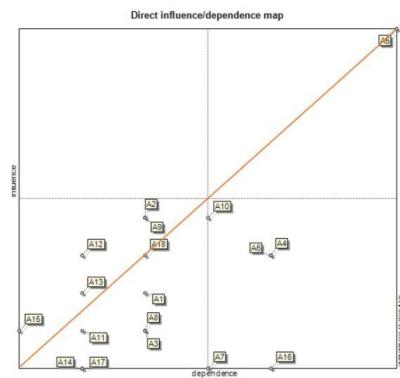
ناحیه	نمانگر کوتاه	متغیر	پیشران
تأثیرپذیر	A۴	مشارکت جمیعی	سرمایه اجتماعی
تأثیرپذیر	A۶	نظارت ذینفعان بر مدارس	دموکراسی
تأثیرپذیر	A۱۶	برقراری ارتباط بین المللی	جهانی شدن
تأثیرپذیر	A۷	افزایش تعاملات اجتماعی	سرمایه اجتماعی

متغیرهایی که به مرکز نقل نمودار نزدیک هستند و پتانسیل تبدیل شدن به عوامل اهرمی ثانویه، هدف و استراتژیک را دارند، به عنوان متغیرهای تنظیمی شناخته می‌شوند. بر اساس نظر مشارکت‌کنندگان، مدیریت فناوری اطلاعات به عنوان یک متغیر تنظیمی در نزدیکی مرکز نقل نمودار شناسایی شده است که قابلیت تبدیل به عوامل تأثیرگذار، اهرمی ثانویه و استراتژیک را دارد. با تقویت تأثیرگذاری این متغیر، می‌توان به پایداری سیستم کمک کرد.

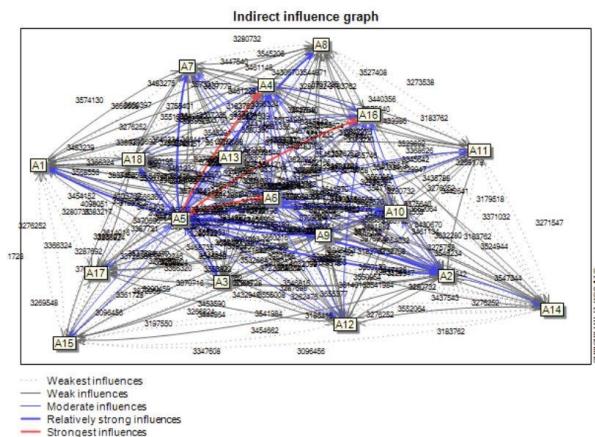
جدول ۱۰: توزیع متغیرهای تنظیمی

ناحیه	نشانگر کوتاه	متغیر	پیشran
تنظیمی	A10.	مدیریت فناوری اطلاعات	فناوری

نرم‌افزار میکمک با انجام عملیات ضرب (توان‌های ۲، ۳، ۴، ۵ و ...) بر روی ماتریس مستقیم، ماتریس تأثیرات غیرمستقیم را تشکیل می‌دهد. این ماتریس تأثیرات غیرمستقیم این توانایی را دارد که زوایای تأثیرگذاری پنهان پیشran‌های حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه را آشکار کرده و به تبع آن، تغییرات احتمالی نقش پیشran‌ها را نمایان سازد.

شکل ۵: نمودار تأثیرات غیرمستقیم متغیرها

شكل ٦: ارتباط غير مستقيم متغيرات (تأثيرات خلبي، ضعيف تا خلبي، قوي)

تیجہ گیری

مسئلۀ تعارض منافع در سازمان‌ها، پویزه در نهادهای کلیدی نظیر نظام آموزش و پرورش، به یکی از چالش‌های جدی مدیریت و حکمرانی تبدیل شده است. تعارض منافع به شرایط اطلاق می‌شود که منافع فردی یا گروهی با مسئولیت‌های حرفه‌ای و جتمانی تداخل پیدا کرده و می‌تواند تأثیرات منفی بر تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌ها داشته باشد. در نظام‌های آموزشی، این تبدیل می‌تواند به کاهش کارآمدی، شفاقتی و اعتماد عمومی منجر شود. پژوهش حاضر به بررسی نقش تعارض منافع بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه پرداخته است تا به شناسایی پیشran‌های مؤثر در بهبود حکمرانی و عملکردین نظام پیردازد. اهمیت و ضرورت پژوهش حاضر در این است که نظام آموزش و پرورش به عنوان یکی از زیربنایهای اصلی توسعه نسانی و جتمانی، نقش سیار حیاتی در ارتقای سطح علمی، اجتماعی و اقتصادی جامعه ایفا می‌کند. کارآمدی این نظام به طور مستقیم بر رشد و پیشرفت جامعه تأثیر می‌گذارد. بنابراین، بررسی و شناسایی عواملی که بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در این سیستم تأثیر دارند، اهمیت بالایی دارد. از سوی دیگر، کاهش کارآمدی و بهبود حکمرانی در نظام آموزش و پرورش می‌تواند پیامدهای منفی در بلندمدت داشته باشد که شامل افزایش نابرابری های آموزشی، فساد و کاهش شفاقت است. هدف اصلی این پژوهش انجامیل و ارزیابی نقش تعارض منافع بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش شهر ارومیه است. این تحقیق تلاش کرده است که با شناسایی عوامل مؤثر در ایجاد تعارض منافع، پیامدهای آن بر کارآمدی سازمانی و اعتماد عمومی تحلیل کند. پژوهش شناسایی پژوهش شامل شناسایی پیشran‌های حکمرانی مطلوب، تحلیل روابط متقابل میان این پیشran‌ها و اسنادهای از نرم‌افزار میکمک برای بررسی تأثیرات متقابل عوامل بر یکدیگر بوده است. به این ترتیب، پژوهش به دنبال شناسایی نقاط ضعف و قوت در حکمرانی، آموزش و پرورش، شهر ارومیه و یافته، اهکارهای، برای بهبود عملکرد این نظام بوده است. تابیغ پژوهش، نشان داد که

متغیرهایی همچون "اعتماد اجتماعی" به عنوان پیشran استراتژیک و "شفافیت در اجرای سیاستها" به عنوان یک متغیر مستقل، تأثیرگذارترین عوامل در شکلگیری حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه هستند. همچنین، تقویت متغیرهایی چون "مشارکت جمعی"، "نظرارت ذینفعان بر مدارس"، "افزایش تعاملات اجتماعی" و "برقراری ارتباطات بین المللی" که به عنوان عوامل تأثیرگذیر شناخته شده‌اند، می‌تواند به تحقق حکمرانی مطلوب کمک کند. با این حال، سیستم آموزش و پرورش شهر ارومیه نیازمند اصلاحات مدیریتی و تقویت شفافیت است تا از تأثیرات منافع تعارض منافع در این نهاد جلوگیری شود. در این راستا، این پژوهش پیشنهاد می‌کند که سیاست‌گذاران و مدیران آموزشی باید به شناسایی و مدیریت تعارض منافع توجه پیشتری داشته باشند. تقویت اعتماد اجتماعی، افزایش شفافیت در فرآیندهای تصمیم‌گیری، و ایجاد فرآیندهای پاسخ‌گویی می‌تواند به کاهش تعارض منافع و بهبود حکمرانی در این سیستم کمک کند. علاوه بر این، بهبود فرآیندهای استخدام، تخصیص منافع و تعیین سیاست‌های آموزشی باید مبتنی بر اصول شایسته‌سالاری و رعایت عدالت باشد تا از بروز تعارضات منافع جلوگیری شود. در نهایت، این پژوهش به اهمیت مدیریت تعارض منافع در تحقق حکمرانی مطلوب در نظام آموزش و پرورش تأکید دارد. یافته‌های پژوهش می‌تواند به عنوان مبنای اصلاحات مدیریتی در این حوزه مورد استفاده قرار گیرد و بهبود عملکرد نظام آموزش و پرورش شهر ارومیه و در سطح ملی کمک کند. این نتایج، تأثیر تعارض منافع بر کارآمدی و حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه را بهطور قطعی اثبات می‌کند که به تایید فرضیه پژوهش منجر می‌شود.

پیشنهادات

- تدوین و اجرای سیاست‌های شفاف و شایسته‌سالاری در فرآیندهای آموزشی
- تقویت نظارت عمومی و مشارکت ذینفعان
- ایجاد بسترهای آموزشی برای ارتقای آگاهی نسبت به تعارض منافع
- استفاده از فناوری اطلاعات برای افزایش شفافیت و پاسخ‌گویی

محدودیت این پژوهش در این است که با وجود تلاش برای شناسایی عوامل مؤثر بر تعارض منافع و تأثیر آن بر حکمرانی مطلوب در آموزش و پرورش شهر ارومیه، برخی از محدودیت‌های اجرایی و فرهنگی در جمع‌آوری داده‌ها وجود داشت. به دلیل حساسیت‌های موضوع و تنویر ذینفعان در نظام آموزشی، شناسایی دقیق همه ابعاد تعارض منافع و تحلیل اثرات آن با چالش‌هایی مواجه شد. همچنین، برخی از اطلاعات مرتبط با تصمیم‌گیری‌های مدیریتی به طور کامل مستندسازی نشده و در دسترس عموم قرار نداشت، که این موضوع باعث کاهش دقت نتایج در برخی جنبه‌ها گردید.

منابع

حمزه سیاهبیل، علیرضا، معظمه، مجتبی، کاووسی، اسماعیل، دالقاری زعفرانی، رشید. (۱۴۰۰). بینان‌های تعارض منافع در سیاستگذاری و ساختار آموزش عالی ایران پس از انقلاب اسلامی: نشریه مطالعات سیاسی، ۵۲(۱۳)، ۲۱۳-۲۲۷.

رجی، علیرضا، شامرادی، سیده نیلوفر، حسن مرادی، نرگس. (۱۴۰۰). حکمرانی آموزش عالی در ایران؛ فراتحلیلی بر آسیب‌ها و راهکارها: نشریه رهبری آموزشی کاربردی، ۱(۴)، ۲۷-۴۶.

فقطان فرد حقیقی، میلاد، زین‌آبادی، حسن‌رضا، اروسته، حمیدرضا، نوه‌ابراهیم، عبدالرحیم. (۱۴۰۰). طراحی الگوی حکمرانی مطلوب در نظام آموزش عالی، فصلنامه مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی، ۱۱ (۳۸)، ۳۴۶-۳۴۴.

واثقی بادی، محمد، بنی‌اسد دشتی‌ای، صالح. (۱۴۰۱). جایگاه مفهوم تعارض منافع در حکمرانی و خطاوشی‌گذاری عمومی. نشریه حکمرانی مطالعه، ۳ (۹)، ۱۵۹-۱۹۰.

امیراسماعیلی، محمدرضا، کلوانی، خلیل. (۱۴۰۱). تعارض منافع: نقاط کویر در حوزه پژوهش نشریه سلامت، معنویت و اخلاق پژوهشی، امیراسماعیلی، محمدرضا، کلوانی، خلیل. (۱۴۰۱). تعارض منافع: نقاط کویر در حوزه پژوهش نشریه سلامت، معنویت و اخلاق پژوهشی،

باری حاجی عطالو، جهانگیر، عزتی، مریم. (۱۴۰۲). کارایی درونی در نظام آموزش و پرورش نشریه مطالعات علوم اسلامی و انسانی، ۳۲ (۴)، ۱۳-۷.

برانی، بهنام. (۱۳۹۹). تأملی بر حکمرانی خوب و تحقق آن در ایران. پایگاه خبری و تحلیلی انصاف.

Arcade, J., Godet, M., Meunier, F., & Roubelat, F. (2003). Structural analysis with the MICMAC method and actors strategy with MACTOR method. The Millennium Project: Futures Research Methodology, V3.0, 1-48.

The role of conflict of interest on efficiency and good governance in educationShahram Ranjdoost*¹, Naimeh Ghazipour², Ashraf Hassanzadeh³ and Hakimeh Badagh⁴**Abstract**

This study examines the role of conflicts of interest in the efficiency and good governance of the education system in Urmia province. Conflicts of interest occur when personal or group interests interfere with social or professional responsibilities, which can negatively impact decision-making and organizational transparency. In the education system, this phenomenon can lead to a decline in the quality of educational services, corruption, educational inequalities, and a loss of public trust. This research uses structural analysis and the MICMAC software to identify the key drivers of good governance and the relationships of influence and interdependence between these factors. The findings indicate that variables such as "social trust" and "transparency in policy implementation" are strategic and independent drivers, playing a critical role in shaping good governance. Furthermore, strengthening variables such as "collective participation" and "increased social interactions" can contribute to better governance. This research emphasizes the need for transparency, accountability, and managerial reforms in the education system and suggests that policymakers enhance transparency and manage conflicts of interest to improve governance in this sector.

Keywords: conflicts of interest, efficiency, governance, education system

*. Associate Professor, Department of Curriculum Planning, Islamic Azad University, Marand Branch, Marand, Iran Dr.Ranjdoust@gmail.com

†. PhD Student, Department of Curriculum Planning, Islamic Azad University, Marand Branch, Marand, Iran al.mh8993@gmail.com

‡. PhD Student, Department of Curriculum Planning, Islamic Azad University, Marand Branch, Marand, Iran abolfazlabbasi1354bahram@gmail.com

§. PhD Student, Department of Curriculum Planning, Islamic Azad University, Marand Branch, Marand, Iran hakime.jimjh@gmail.com